

Sandra Pilemalm. Förstelärare på Naverlönnskolan. Legitimerad lärare i Engelska, Religion, Historia, Geografi och Samhällskunskap

Under min snart 10 år som lärare har jag utvecklat ett stort intresse och kunskap om ungas nätanvändande med fokus på nätmobbning, digitala kränkningar och grooming. Jag föreläser för elever, föräldrar och pedagoger. Jag har bl.a. föreläst på SO-dagarna våren 2014, om hur man kan betygsätta ett arbete i SO som tar sin utgångspunkt i digitala kränkningar, skolans förebyggande likabehandlingsarbete och normkritisk pedagogik.

Organiseringen av min undervisning bygger på att flytta fokus från mig som lärare till eleven och dess lärandeprocess. Vetenskapliga nyckelbegrepp i min organisering av undervisning är sociokulturellt perspektiv, proximal utvecklingszon och bedömning-för-lärande-strategier (BFL).

PÅLITLIG MILJÖ FÖRTROENDE, SJÄLVKONTROLL OCH FRAMGÅNGSRIKT LÄRANDE

16 OKTOBER 2016

I varje klass sitter en eller flera individer som brottas med livet, slår och fåktar för att klara en kärlekslös tillvaro, stör lektioner, öppnar dörrar vid genomgångar, sätter oss lärare på prov, unga människor som tappat tron på sig själva, tappat tron på vuxna, på lärare, inte har motivation, men som innerst inne inget hellre vill än att lyckas i skolan och vara en bland alla andra. Hur får vi dem

att lyckas? Vad är det för faktorer och förmågor som kännetecknar framgångsrikt lärande? Hur tränar vi upp dem?

Jag stannade till länge när jag läste avsnittet om ett av världens mest kända psykologiska experiment det sk. marshmallowtestet som gjorts i en ny variant 2013 och som återges i boken *Hellre små steg än stora kliv* – inkluderande undervisning och lärande av Fredrik Ahlén.

Walter Mischels marshmallowstest fann att förmåga till självkontroll har en positiv påverkan på skolresultat. De som kunde vänta på att äta upp sin marshmallow under en ospecificerad tid (i själva verket 15 min) fick en belöning i form av en andra marshmallow. Det visade sig också att dessa individer senare i livet besatt förmågan att kunna planera, hålla koncentrationen och hantera sina känslomässiga impulser, förmågor marshmallowavgörande för ett framgångsrikt lärande.

Celeste Kidd en kognitionsforskare gör-

de fyra decennier senare en variant på marshmallowtestet (2013) och fann att barns förtroende för omgivningen spelar roll om de uppvisar självkontroll. Innan Kidds marshmallowtest erbjöd forskarna barnen att pyssla med torftigt material, experimentledaren lovade att komma tillbaka med bättre och roligare pysselmaterial. I den grupp där experimentledaren faktiskt kom tillbaka med materialet uppvisade barnen betydligt bättre självkontroll. Slutsatsen är att pålitliga miljöer och förtroende leder till självkontroll vilket gynnar lärande. Förmågan att kunna planera, hålla koncentration och kunna hantera sina känslomässiga impulser påverkas av om vi upplever att vi befinner oss i en pålitlig miljö och har förtroende för dem som ska leda vår utveckling och vårt lärande. Att befinna sig i pålitliga miljöer och ha förtroende för de man ska prestera tillsammans med är ett fundament vare sig det är inom ett lärarkollegium, hos mig själv som pedagog, eller hos mina elever.

Naverlönnskolan har som mål läsåret 2016/17 att engagera eleverna för sitt lärande och utveckla deras motivation och förmåga att ta ansvar samt att utveckla skolans inkluderande undervisning och lärmiljöer.

Vad säger då Kidds marshmallowtest Naverlönnskolan vad gäller skolans utvecklingsarbete under läsåret? Det säger oss att vad elev-

en har lärt sig förvänta sig av tillvaron kommer påverka i vilken utsträckning eleven planerar, håller koncentrationen

"...pålitliga miljöer och förtroende leder till självkontroll vilket gynnar lärande"

**Hellre
små steg
än stora
kliv**

inkluderande undervisning
och lärande

Lärarbladet

och hanterar sina känslomässiga impulser. I vår vardag skulle nog vi lärare säga ta ansvar. Att lära sig något kräver en hög grad av koncentration och ansträngning. Klarar man inte det och misslyckas är det lätt att förlora hoppet bli frustrerad arg och ledsen. Ilska och frustration försvårar dessutom relation och förtroendeskapande processer, vilket i sin tur leder till att miljön upplevs som negativ. Upplevd motivation är också nära förknippad med att se sina framsteg och känna att man utvecklas. Under förra läsåret pratade jag mycket främst med mina mentorselever om vad som motiverar dem. Svaren jag fick var framförallt: "Bra betyg gör att jag pluggar mer" "Beröm när man gjort något bra uppskattas och gör mig motiverad" "Jag blir motiverad när jag vet ungefär var jag ligger till och vad jag ska förbättra så jag kan höja mig" "När jag får påverka innehållet i undervisningen,

då tycker jag det är roligare och tja blir ju mer motiverad"

Om jag som pedagog vill höja motivationen hos elever där det inte är självklart att betyg kommer fås så gäller det att synliggöra för hen de små stegen som inte ska likställas med målpuffyllelse

utan utveckling. Det kan innebära att känna sig betydelsefull i klassrummet med de kunskaper och erfarenheter man kan dela med och lära andra. Jag sätter många A i mina ämnen, men de gladaste och varmaste blickarna har jag fått när elever som har det kämpigt i livet och i skolan får bekräftelse på att de gjort något bra. Anteckningar från ett rollspel som andra bör ta del av, delgett en erfarenhet ingen annan har, mailat hem och gett beröm för att eleven arbetat en hel lektion och haft mobilen i väskan.

Människors och i synnerhet barns förmåga till självkontroll kan utvecklas genom att få tillgång till konstruktivt beröm, uppmuntran och värme. Skäll och kritik utvecklar inte självkontroll. Parallellt med emotionell utveckling behöver också barnets kognitiva förmågor utvecklas och barnet behöver möta lagom kognitiva utmaningar i en strukturerad och förtroendefull miljö. Som pedagog måste man ringa in vilka aktiviteter som leder till utveckling och utröna vad undervisningen får eleverna att göra.

Att diskutera:

Ett inkluderande förhållningssätt innebär att vi pedagoger och ledare alltid måste reflektera kring vad som måste ändras i miljön, undervisningen och bemötandet för att eleven ska börja ta små steg.

- *Hur skapas förtroendefulla relationer i lärmiljöer?*
- *Vad kännetecknar en positiv lärmiljö som leder till självkontroll?*
- *Hur synliggör du små steg i elevers utveckling?*

FÖRSTELÄRARENS UPPDRAG I SVEDALA KOMMUN

En tjänst som förstelärare innebär ett starkt uppdrag med ökade krav på att utveckla egen undervisning, att följa med i skolforskning, att sprida kunskap och vara aktiv i det kollegiala samtalet för att utmana och stödja kollegor. I uppdraget ingår att vara en förebild för kollegor och att aktivt bidra till att synliggöra och verka för undervisning i enlighet med kommunens utvecklingsarbete.

Förstelärarens klassrum ska vara öppet för lektionsbesök av förvaltning, rektor, kollegor, föräldrar och inbjudna gäster och denne förväntas ha ett öppet och kritiskt förhållningssätt till sin praktik. Förstelärare förväntas också regelbundet blogga om sin undervis-

ning på "Förstelärare bloggar". Bloggandet är en del av kommunens kvalitetssäkring och syftar till att synliggöra förstelärarens undervisning för kollegor, rektorer men även till att synliggöra Svedalas utvecklingsarbetet för utomstående.

Den som är förstelärare i Svedala:

- visar på ett medvetet förhållningssätt till undervisning
- arbetar utifrån det utvecklingsarbete som sker i kommunen
- förbättrar resultat genom ett formativt förhållningssätt
- vågar vara och agera som positiv förebild för kollegor
- kan kommunicera och beskriva sitt arbete

Försteläraren ska arbeta för att alla elever ska lyckas och utifrån en vetenskaplig grund.